
Денис Пилипенко,

аспірант,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Керівник – к.е.н., доцент Шевченко Н.Ю.

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Фінансова безпека аграрного підприємства є важливою складовою його сталого розвитку та конкурентоспроможності. В умовах сучасної економічної нестабільності, змін клімату та глобальних ринкових викликів аграрний сектор потребує ефективних фінансових механізмів захисту та управління ризиками. Фінансова безпека аграрного підприємства передбачає здатність забезпечувати стабільний розвиток, ефективно використовувати фінансові ресурси та протидіяти зовнішнім та внутрішнім загрозам. Вона визначається рівнем фінансової стійкості, прозорістю фінансової звітності, здатністю до стратегічного планування та адаптації до змін у ринковому середовищі [1].

Фінансова безпека ґрунтується на кількох ключових принципах. Насамперед, це фінансова стійкість, яка передбачає підтримання балансу між активами та зобов'язаннями, а також раціональне управління капіталом. Важливим є принцип ризик-менеджменту, що включає своєчасне виявлення та мінімізацію фінансових ризиків, таких як коливання цін на аграрну продукцію, зміни у валютному курсі та погодні умови [2-3].

Ще одним критично важливим принципом є диверсифікація фінансування. Аграрні підприємства повинні використовувати різні джерела фінансування, включаючи банківські кредити, державні програми підтримки, інвестиції та власні накопичення. Це дозволяє зменшити залежність від одного фінансового ресурсу та мінімізувати ризики втрати ліквідності. Фінансова прозорість є основою довіри з боку інвесторів, кредиторів та партнерів. Чесна та відкрита фінансова звітність забезпечує можливість оцінки реального фінансового стану підприємства та сприяє залученню додаткових фінансових ресурсів. Не менш важливою є оптимізація витрат. Раціональне використання фінансових ресурсів, впровадження сучасних технологій, підвищення ефективності виробництва – усе це сприяє зниженню витрат та покращенню фінансових результатів підприємства [4-5].

Таблиця 1. Основні принципи фінансової безпеки аграрних підприємств*

Принцип	Опис
Ризик-менеджмент	Виявлення та управління фінансовими ризиками (страхування, хеджування).
Фінансова стійкість	Здатність підприємства підтримувати стабільне фінансове становище.
Диверсифікація фінансування	Залучення різноманітних джерел фінансування для зменшення ризиків.
Фінансова прозорість	Забезпечення відкритості та достовірності фінансової звітності.
Оптимізація витрат	Зниження витрат за рахунок ефективного управління ресурсами.
Планування та прогнозування	Розробка фінансових планів для передбачення потреб і ризиків.
Захист від зовнішніх загроз	Використання інструментів для захисту від зовнішніх економічних і природних загроз.

*Джерело: систематизовано автором на основі [3-6]

Варто зазначити, що сучасні аграрні підприємства зіштовхуються з низкою фінансових викликів. Нестабільність валютного ринку, інфляційні процеси, коливання цін на продукцію, зміни в державному регулюванні, обмежений доступ до кредитних ресурсів – усе це ускладнює фінансове планування та управління [6].

Одним із важливих способів забезпечення фінансової безпеки є стратегічне фінансове планування. Розробка довгострокових фінансових стратегій дозволяє передбачати можливі ризики та вчасно реагувати на зміну економічного середовища. Також значну роль відіграє захист від зовнішніх загроз, таких як кліматичні катаклізми, геополітичні ризики та зміни у міжнародній торгівлі. Використання страхових механізмів, впровадження інноваційних технологій у виробництві та оптимізація логістичних процесів допомагають мінімізувати негативний вплив зовнішніх факторів [7].

Таким чином, фінансова безпека аграрного підприємства є невід'ємною складовою його стабільного розвитку. Ефективне управління фінансами, зниження ризиків, прозорість та раціональне використання ресурсів сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємства та його стійкості до економічних викликів. У сучасних умовах особливо важливим є комплексний підхід до забезпечення фінансової безпеки, що включає стратегічне планування, диверсифікацію джерел фінансування та впровадження інноваційних методів управління.

Література

1. Гончарук І.В., Томашук І.В. Ресурсний потенціал сільських територій: стан та напрями зміцнення: монографія. Вінниця : ТОВ «Твори», 2022. 334 с
2. Нестеренко В.Ю., Мороз А.Р., Болотова Т.М. Інновації у сільськогосподарському підприємстві та їх вплив на конкурентоспроможність.

Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2022. № 1 (28). С. 130–137. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2022.28.130>

3. Погріщук Б.В. Економічна безпека аграрного сектору у системі економічної безпеки держави. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2019. № 1 (53). С. 48.

4. Прус Н. В. Система економічної безпеки підприємства: поняття, сутність, принципи. Глобальні та національні проблеми економіки. 2014. Вип. 2. С. 675–679.

5. Саванчук Т., Сергієнко В. Ключові напрямки організації системи економічної безпеки аграрного підприємства. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. № 8 (08). С. 221–223. <https://doi.org/10.32782/dees.8-36>.

6. Сенчук І., Кухар О., Кравчик Ю. Застосування системного підходу для аналізу економічної безпеки підприємств аграрного сектора України. Modeling the development of the economic systems. 2023. № 3. С. 95–100. <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-9-13>.

7. Trusova N., Tanklevska N., Synchak V., Prystemskyi O. and Tereshchenko M. State support of aggroinsurance of agricultural risks in the market of goods derivatives of Ukraine. Industrial Engineering & Management System, 2020. vol. 19, no. 1, pp. 93–102. <https://doi.org/10.7232/iems.2020.19.1.093>.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**

**МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**РОЗВИТОК БІОЕНЕРГЕТИЧНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ В СІЛЬСЬКОМУ
ГОСПОДАРСТВІ**

07 - 08 березня 2025 р.

м. Київ

УДК 620.9:63

Розвиток біоенергетичного потенціалу в сільському господарстві: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ., 07-08 березня 2025 р.). – К.: Видавництво «Наукова столиця», 2025 – 172 с.

Відповідальний за випуск д. е. н., професор **М. П. Талавира**

Відповідальність за достовірність матеріалів несуть автори.

© Національний університет біоресурсів і
природокористування України, 2025